KAULI YA MAELEZO YA CHANJO

Chanjo ya RSV (Virusi vya Mfumo wa Kupumua vya Syncytial): *Unachohitaji Kujua*

Many Vaccine Information Statements are available in Swahili and other languages. See www.immunize.org/vis

Kauli nyingi za taarifa ya chanjo zinapatikana katika Kiswahili na lugha nyinginezo. Angalia www.immunize.org/vis

1. Je, kwa nini uchanjwe?

Chanjo ya RSV inaweza kuzuia ugonjwa wa sehemu ya chini ya mfumo wa kupumua unaosababishwa na **virusi vya mfumo wa kupumua vya syncytial (Respiratory Syncytial Virus, RSV)**. RSV ni virusi vya kawaida vya mfumo wa kupumua ambavyo kwa kawaida husababisha dalili ndogo zinazofanana na mafua.

RSV kwa kawaida huenezwa kupitia mtagusano na kirusi hicho moja kwa moja, kama vile matone kutoka kwa kikohozi au chafya ya mtu mwingine kutagusana na macho yako, pua au mdomo. Pia inaweza kuenezwa kwa kugusa sehemu ambayo ina virusi hivyo, kama vile kitasa cha mlango, na kisha kugusa uso wako kabla ya kuosha mikono yako.

RSV inaweza kusababisha ugonjwa kwa watu wa umri wote, lakini inaweza kuwa kali hasa kwa watoto wachanga na watu wazee. Watoto wachanga na watu wazee walio na magonjwa ya kudumu kama vile ugonjwa wa moyo au mapafu, mifumo dhaifu ya kinga, au wanaoishi katika makao ya uuguzi au vituo vya kutunzia watu kwa muda mrefu, wako katika hatari kubwa zaidi ya kupata ugonjwa mbaya na matatizo kutokana na RSV.

Dalili za maambukizi ya RSV zinaweza kujumuisha kutiririka kamasi, kupungua kwa hamu ya kula, kukohoa, kupiga chafya, homa, au kukokota pumzi. Watu wengi hupona baada ya wiki moja au mbili, lakini RSV inaweza kuwa mbaya na kusababisha kupungukiwa pumzi na viwango vya chini vya oksijeni kwenye damu. RSV nyakati nyingine pia inaweza kufanya magonjwa mengine yawe mabaya zaidi, kama vile pumu au athma, ugonjwa wa kudumu wa mapafu (ugonjwa wa kudumu wa mapafu unaofanya iwe vigumu kupumua), au kufa kwa moyo (moyo unaposhindwa kupiga damu na oksijeni ya kutosha ndani ya mwili).

Wazee na watoto wachanga wanaougua sana kutokana na RSV huenda wakahitaji kulazwa hospitalini. Wengine hata wanaweza kufa.

2. Chanjo ya RSV

CDC inapendekeza **watu wazima wenye umri wa miaka 60 na zaidi** wapate dozi moja ya chanjo ya RSV, kulingana na mazungumzo kati ya mgonjwa na mtoa huduma wa afya.

Chanjo ya RSV inaweza kutolewa wakati mmoja na chanjo zingine.

3. Zungumza na mtoa huduma za afya wako

Mwambie mtoa huduma wako wa chanjo ikiwa mtu anayepokea chanjo:

- Amekuwa na **mzio baada ya dozi ya awali ya chanjo ya RSV**, au ikiwa ana **mizio yoyote mibaya inayohatarisha maisha**

Katika hali fulani, mtoa huduma wako wa afya anaweza kuamua kuahirisha chanjo ya RSV hadi ziara ya hapo baadaye.

Watu walio na magonjwa madogo, kama vile mafua, wanaweza kuchanjwa. Watu ambao ni wagonjwa kidogo au wagonjwa sana wanapaswa kwa kawaida kungojea hadi wapone kabla ya kupata chanjo ya RSV.

Mtoa huduma wako wa afya anaweza kukupa habari zaidi.

U.S. Department of Health and Human Services
Centers for Disease Control and Prevention

4. Hatari za mmenyuko unaotokana na chanjo

- Maumivu, wekundu na uvimbe kwenye eneo linalodungwa sindano, uchovu (kuhisi kuchoka), homa, maumivu ya kichwa, kichefuchefu, kuhara, na maumivu ya misuli au viungo yanaweza kutokea baada ya chanjo ya RSV.

Matatizo mabaya ya hali ya mfumo wa neva, ikiwemo ugonjwa wa Guillain-Barré (GBS), yameripotiwa kwa uchache sana baada ya chanjo ya RSV katika majaribio ya kimatibabu. Haijulikani vizuri iwapo chanjo hiyo ilisababisha matukio hayo.

Watu huzirai wakati mwingine baada ya taratibu za kimatibabu, ikiwemo kuchanjwa. Mwambie mtoa huduma wako ikiwa unahisi kizunguzungu au mabadiliko katika kuona kwako au kuhisi milio masikioni.

Kama ilivyo na dawa yoyote ile, kuna uwezekano mdogo sana kwa chanjo kusababisha mmenyuko mkali wa mzio, majeraha mengine mabaya, au kifo.

5. Je, itakuwaje ikiwa kuna tatizo kali?

Mmenyuko wa mzio unaweza kutokea baada ya mtu aliyechanjwa kuondoka kwenye kliniki. Ikiwa utaona dalili za mmenyuko mkali wa mzio (mabaka, kuvimba uso na koo, matatizo ya kupumua, moyo kupiga haraka, kizunguzungu, au udhaifu), piga simu **9-1-1** na mtu huyo apelekwe kwenye hospitali iliyo karibu.

Kwa dalili nyingine ambazo zinakupa wasiwasi, mpigie simu mtoa huduma wako wa afya.

Athari mbaya zinapasa kuripotiwa kwa Mfumo wa Kuripoti Matukio Mabaya ya Chanjo (Vaccine Adverse Event Reporting System, VAERS). Mtoa huduma wako wa afya kwa kawaida ataandikisha ripoti hii, au unaweza kufanya hivyo mwenyewe. Tembelea tovuti ya VAERS katika **www.vaers.hhs.gov** au piga simu **1-800-822-7967**. *VAERS ni ya kuripoti tu athari, na wafanyakazi wa VAERS hawatoi ushauri wa kimatababu.*

6. Je, ninaweza kupata vipi maelezo zaidi?

- Muulize mtoa huduma wako wa afya.
- Piga simu kwa idara ya afya ya eneo au ya jimbo lako.
- Tembelea tovuti ya shirika la Usimamizi wa Chakula na Dawa (Food and Drug Administration, FDA) ili kupata karatasi za kifurushi cha chanjo na maelezo zaidi kwenye **www.fda.gov/vaccines-blood-biologics/vaccines**
- Wasiliana na Vituo vya Kudhibiti na Kuzuia Magonjwa (Centers for Disease Control and Prevention - CDC):
  - Piga simu **1-800-232-4636** (**1-800-CDC-INFO**) au
  - Tembelea tovuti ya CDC katika **www.cdc.gov/vaccines**.

Swahili translation provided by Immunize.org